

BouwWereld

Voorzetgevels

Geluid weren met glas

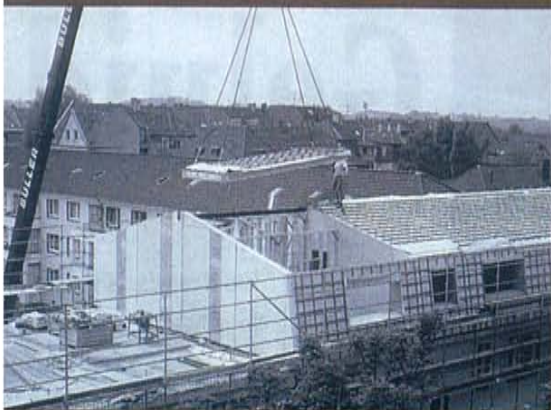
Hout

Duurzaam detailleren

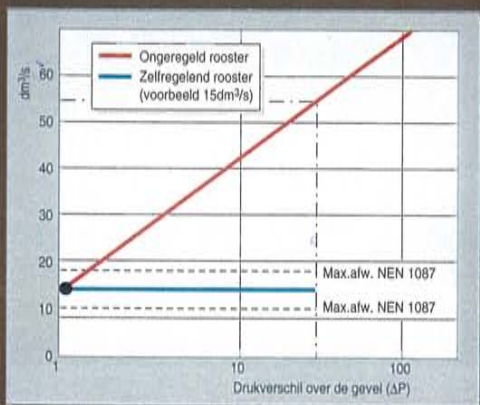
Renovatie

Optoppen in houtskeletbouw

Ventilatie

Systeem regelt capaciteit naar behoefte

Gezandstraald

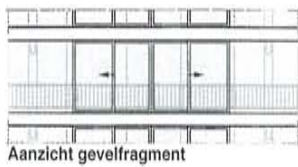
De trappenhuisen van de Noordwachter en de Brandaris hebben nieuwe structurele gevels voor de trappenhuisen. Het meest opvallende kenmerk van de gevels; de namen van de flats zijn in gezandstraalde letters in het glas opgenomen. De gevels zijn opgebouwd uit thermisch voorgespannen glas van 15 mm met een vierpuntsbevestiging op rvs-steunen.

Tekst en foto's: Hans Fuchs

Hellende prefab puien

Geluid

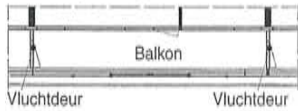
De Brandaris en de Noordwachter, twee flatgebouwen langs de A8, zijn voorzien van glazen voorzetgevels. De glazen gevels weren het geluid van de snelweg. De transparante geluidschermen zijn opgebouwd uit prefab puien die onder een helling zijn gemonteerd. De helling vermindert de reflectie van zonlicht, zorgt voor een goede waterafvoer en houdt de verdiepingen afleesbaar. De balkonnen zijn veranderd in serres.

Aanzicht gevelfragment

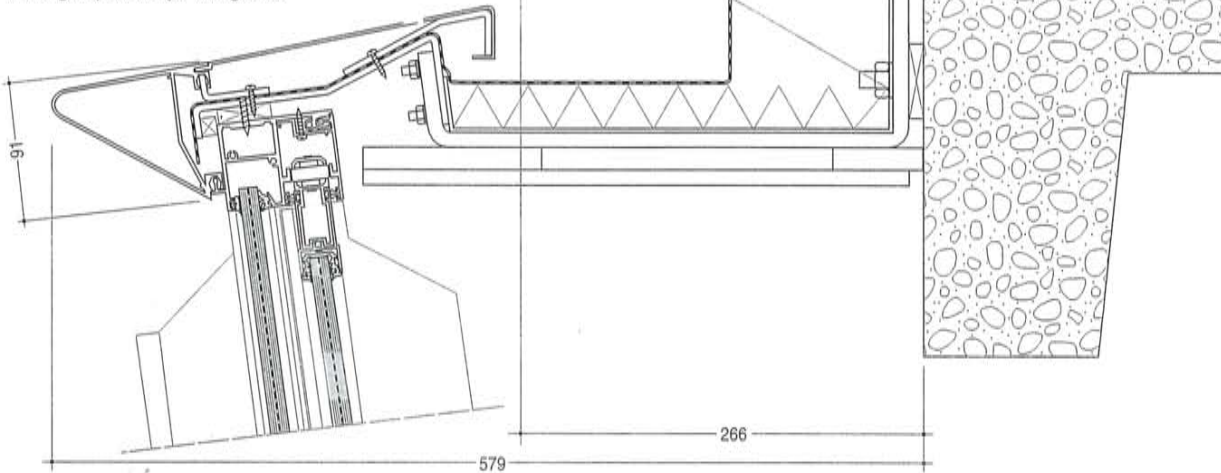
Doorsnede

Plattegrond

Beugels

Aan de balkonranden zijn bordesverstevingen gemonteerd die allemaal een hoek van zeven graden hebben. Deze bordesverstevingen hebben een stalen beugel waarin de glaspuien zijn vastgezet.

veren met glas

Wie over de A8 naar Zaandam rijdt zal het niet ontgaan; de flatgebouwen Brandaris en Noordwachter bij knooppunt Zaandam hebben een metamorfose ondergaan. De gevels die op de snelweg uitzien zijn recentelijk voorzien van een glazen voorzetgevel. De nieuwe gevel doet dienst als transparante geluidwering. Het glas moet de bewoners van de Brandaris en de Noordwachter flats vrijwaren van het geraas van de auto's op de A8. Bij de Noordwachter is de gehele façade in glas gevat; daar gaan alle 168 woningen van het veertig meter hoge wooncomplex tegenwoordig schuil achter een transparante voorzetgevel. Bij de Brandaris kregen alleen de 42 woningen op de eerste drie verdiepingen een jas van glas. De glasgevel is een ontwerp van het bureau Hans van Heeswijk architect BNA uit Amsterdam. Van Heeswijk ontwierp het gevelsysteem speciaal voor de toepassing bij

deze flats. Het systeem is in samenwerking met het bedrijf Schüco gemaakt.

Helling

De glazen gevel is opgebouwd uit geprefabriceerde puien van 7,80 x 2,60 m, bestaande uit zes panelen van 1,30 x 2,60 m elk. De middelste twee panelen kunnen door de bewoners naar believen worden geopend of gesloten. De ventilatie is in de profielen geïntegreerd om te hoge temperaturen op afgesloten balkonnen te voorkomen.

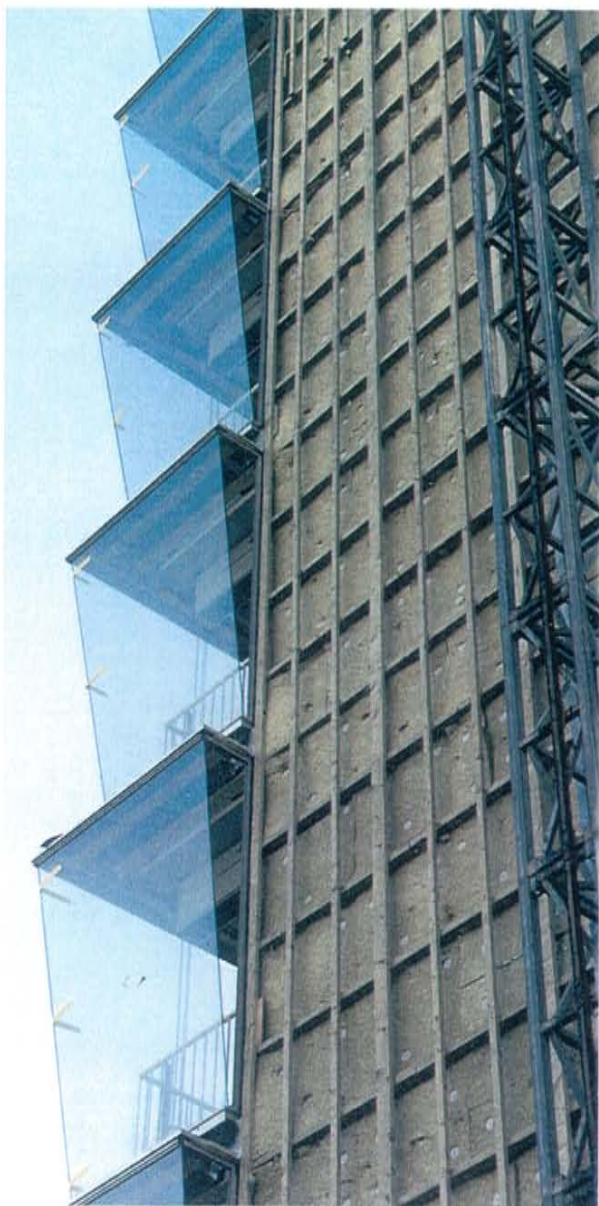
De glazen puien hellen op iedere verdieping naar voren om de geluidwerende kwaliteit van de gevel te optimaliseren. Dick de Gunst van architectenbureau Hans van Heeswijk noemt nog een aantal voordelen van het hellen van de gevel: 'De helling vermindert ook hinderlijke reflectie van zonlicht in de glasgevel en garandeert tegelijkertijd een goede waterafvoer. En omdat de gevel per verdieping iets overhelt, blijven

de verdiepingen goed herkenbaar en ontstaat op de vroegere balkonnen meer ruimtelijkheid.' De balkonnen zijn door de ingreep veranderd in serres.

De prefab glaspuien zijn met behulp van een hijsbeugel in één handeling direct onder de gewenste hoek aan de gevel gehangen. Om de puien onder die hoek te fixeren zijn aan de balkonranden bordesverstevingen gemonteerd die allemaal onder een hoek van zeven graden staan. De bordesverstevingen zijn op iedere verdieping voorzien van een stalen beugel. Aan de onderzijde hangen de glaspuien in de beugel, aan de bovenzijde steunen de glaspuien op de beugel.

Lobby

Aanleiding voor de nieuwe gevel is de aanleg van een fly-over die de drukke A8 met de A7 verbindt. De fly-over vermindert voor automobilisten de verkeersdruk op de snelweg, maar de in-

Prefab puien
 De glazen gevel-elementen bestaan uit geprefabriceerde puien van 7,80 x 2,60 m, opgebouwd uit onderdelen van 1,30 x 2,60 m elk. Elke woningpui heeft zes onderdelen. De bewoners kunnen de middelste twee onderdelen van de pui naar eigen inzicht openen of sluiten.

Groot onderhoud

Het plaatsen van de glazen voorzetgevels is onderdeel van het groot onderhoud aan de Noordwachter en de Brandaris. Het groot onderhoud bestaat verder onder andere uit het isoleren van de vloeren en de kopgevels, en het vernieuwen van het verwarmingssysteem van de Noordwachter. In het kader van de sociale veiligheid wordt de verlichting in de trappenhuizen verbeterd en krijgen de flatgebouwen een grotere entree. Op het dak van de Brandaris zijn zonnecollectors geplaatst.

frastructurele ingreep heeft voor de bewoners van de Brandaris en de Noordwachter aanzienlijke consequenties. Zij wonen plotseling op een geluidbelaste locatie.

Maar waarom een geluidwering van glas? Dick de Gunst: 'Een geluidwal

langs de weg volstaat niet om de hoger gelegen woningen te vrijwaren van het geluid van de A8. Een andere oplossing is het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen aan de gevel. Die voorzieningen zorgen wel voor verbetering in de woning, maar hebben tot gevolg dat de balkons moeten worden opgegeven. Dat wilde noch de woningstichting noch de bewoners. Vooral vanuit de bewoners is een sterke lobby gevoerd om de buitenruimtes van de woningen te behouden. Bij de Noordwachter moest het flatgebouw bovendien over de totale hoogte van veertig meter beschermd worden tegen de geluidoverlast van de fly-over. Die beide overwegingen leidden tot de keuze voor een transparante geluidwering die het oorspronkelijke gebouw in het zicht houdt.'

Verfijnen

De plaatsing van de glasgevel is door het architectenbureau aangegrepen om

de architectuur van de flats enigszins te veranderen. Dick de Gunst: 'De plaatsing van de glasgevel is benut om de flatgebouwen langs de A8 stedenbouwkundig een meer uitgesproken onderlinge relatie en wat meer smoel te geven. Architectonisch is een aantal ingrepen uitgevoerd die de structuur van de flatgebouwen zelf onderstreep. De entrees zijn vergroot terwijl de stijpunten nieuwe glasgevels hebben gekregen waarop in gezandstraalde letters de namen van de flats zijn verwerkt. Op het niveau van de woning is gezocht naar verfijning door de bewoners de mogelijkheid te bieden om individueel de middenpartij van de pui open te schuiven. Daardoor is in de op zichzelf grootschalige glasgevel een kleinere schaal geïntroduceerd'. De Noordwachter is inmiddels genomineerd voor de Nationale Renovatieprijs 1998. ■

Bouwgegevens

Project: Groot onderhoud Brandaris en Noordwachter, Zaandam

Opdrachtgever: Woningstichting Patrimonium, Amsterdam

Architect onderhoudsplan woningen: Architectenbureau Cees Vellekoop, Amsterdam

Architect gevel: Hans van Heeswijk architect bna, Amsterdam

Adviezen:

- constructie: Hermeta Gevelbouw BV, Asperen

- installatie: Feenstrā West BV, Heerhugowaard

Start bouw gevel: februari 1998

Oplevering gevel: oktober 1998